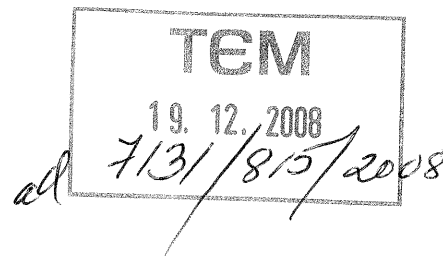

Työ- ja elinkeinoministeriö
Aleksanterinkatu 4
PL 32
00023 VALTIONEUVOSTO

VIITE: DNRO 7131/815/2008

ASIA:

**LAUSUNTO FENNOVOIMA OY:N YDINVOIMALAITOSHANKKEEN
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA**

Lähetämme oheisena Ylivieskan kaupungin teknisten palveluiden lautakunnan lausunnon Fennovoima Oy:n ydinvoimalaitoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Lähetämme lausunnon sekä sähköisesti että postitse.

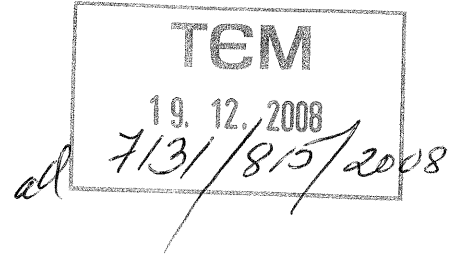
Ylivieskan kaupunki
TEKNINEN PALVELUKESKUS

puolesta

Tapio Koistinaho
ympäristösihteeri

Työ- ja elinkeinoministeriö
Aleksanterinkatu 4
PL 32
00023 VALTIONEUVOSTO

VIITE: DNRO 7131/815/2008

ASIA:

**LAUSUNTO FENNOVOIMA OY:N YDINVOIMALAITOSHANKKEEN
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA**

Lähetämme oheisena Ylivieskan kaupungin teknisten palveluiden lautakunnan lausunnon Fennovoima Oy:n ydinvoimalaitoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Lähetämme lausunnon sekä sähköisesti että postitse.

Ylivieskan kaupunki
TEKNINEN PALVELUKESKUS

puolesta

Tapio Koistinaho
ympäristösihteeri

Lausunnon antaminen Fennovoiman ydinvoimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

218/56/35/2008

TEKLA § 109
18.12.2008

Fennovoima on vuonna 2007 perustettu suomalainen energiayhtiö, joka selvittää sähköteholtaan noin 1 500 - 2 500 megawatin suuruisen ydinvoimalaitoksen rakentamista Suomeen. Tavoitteena on sähkön tuotannon aloittaminen vuoteen 2020 mennessä. Fennovoiman emoyhtiö on 66 %:n omistusosuudella Voimayhtiö SF, jonka omistavat Suomessa toimivat 48 paikallista energiayhtiötä sekä 15 teollisuuden ja kaupan yritystä. Fennovoiman vähemmistöosakas on E.ON Nordic AB 34 %:n omistuksella.

Ydinvoimalahankkeesta on tehtävä ympäristövaikutusten arviointi (YVA) siten kuin lainsäädännössä edellytetään. Menettelyn yhteysviranomaisena toimii ydinvoiman rakentamista suunniteltaessa nykyinen työ- ja elinkeinoministeriö (TEM).

Ympäristövaikutusten arviointimenettely jakaantuu kahteen vaiheeseen: ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan ja ympäristövaikutusten arviointiselostukseen. Ohjelmassa esitetään mitä vaikutuksia ja missä laajuudessa aiotaan selvittää ja selostus on tämän arviointityön tulos.

Fennovoiman hankkeessa on tarkasteltu ydinvoimalaitoksen rakentamista kolmelle vaihtoehtoiselle paikkakunnalle: Pyhäjoelle, Ruotsinpyhtäälle (kaksi vaihtoehtoista paikkaa) ja Simoon. Siis myös YVA-menettely koskee kaikkia näitä kolmea vaihtoehtoa.

Fennovoima on jättänyt ympäristövaikutusten arviointiselostuksen TEM:lle 9. lokakuuta 2008. Selostuksessa esitetään tiedot hankkeesta ja yhtenäinen arvio hankkeen ympäristövaikutuksista. Lisäksi esitetään arvioitavat vaihtoehdot, ympäristön nykytila, arvioitavien vaihtoehtojen ympäristövaikutukset ja niiden merkittävyys, arviointien vaihtoehtojen vertailu, haitallisten vaikutusten ehkäisy- ja lieventämiskeinot, ehdotus ympäristövaikutusten seurantaohjelmaksi, miten vuorovaikutus ja osallistuminen on järjestetty YVA-menettelyn aikana ja kuinka TEM:n arviointiohjelmasta antama lausunto on otettu huomioon itse arvioinnissa.

YVA-menettely päättyy, kun TEM antaa lausuntonsa YVA-selostuksesta. YVA ei siis ole varsinainen lupamenettely, vaan sekä yhtiö että eri lupaviranomaiset käyttävät kertynyttä aineistoa päätöksenteonsa perusaineistona. YVA-menettelyllä siis vaikutetaan myös hankkeen suunnitteluun. Arvioinnin tavoitteena on vähentää tai lieventää hankkeen kielteisiä ja vahvistaa sen myönteisiä vaikutuksia. Kansalaisille menettely tarjoaa mahdollisuuden osallistua asioiden

suunnittelu- ja valmisteluvaiheisiin ja vaikuttaa omalta osaltaan arvioinnin lopputulokseen.

Laitoksen sijoittaminen edellyttää alueen kaavoitusta aina maakuntakaavasta asemakaavaan saakka. Esimerkiksi Pyhäjoen-Raahan vaihtoehdossa on parhaillaan käynnissä sekä maakuntakaavan muuttaminen että osayleiskaavan ja asemakaavan laatiminen. Kaavoituksen eri vaiheista järjestetään erilliset, maankäyttö- rakennuslainsäädännön edellyttämät osallistumismenettelyt.

YVA-selostuksen kokonaislaajuus on 388 sivua ja liitteet. Selostuksen tiivistelmä on oheismateriaalina. Asiakirjat löytyvät kokonaisuudessaan sekä hankkeesta vastaavan (www.fennovoima.fi) että yhteysviranomaisen (www.tem.fi) kotisivuilta.

Työ- ja elinkeinoministeriö on asettanut arviontiselostuksen nähtäville. Siitä voi esittää mielipiteitä ja antaa lausuntoja kirjallisesti, toimittamalla ne TEMiin viimeistään 22. joulukuuta 2008.

Tähän mennessä arviointiselostuksesta ovat jo antaneet omat lausuntonsa mm. Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus. Kunnista hankkeeseen on suhtautunut kriittisesti etenkin Pyhäjärven kaupunki, joka on katsonut hankkeen olevan ristiriidassa Pyhäsalmen kaivokseen suunnitellun maanalaisen fysiikan tutkimuskeskuksen kanssa. Ydinvoimalan rakentaminen Pyhäjoelle vaarantaisi siten yhteiseurooppalaisen yhteistyöhankkeen. Voimala tuottaisi ns. neutriinosäteilyä, mikä sotkisi suunniteltuja tieteellisiä mittauksia.

Hanhikiven alueelle ajatellun ydinvoimalan vaikutuksiin ovat lisäksi suhtautuneet kriittisesti jotkut kyläyhdistykset, ympäristöjärjestöt sekä joukko yksittäisiä kuntalaisia. Lähiseudun kunnat ovat korostaneet hankkeen vaikutuksia työllisyyteen ja yritystoimintaan eivätkä yleensä ole sen enempää ottaneet kantaa muihin ympäristövaikutuksiin.

Fennovoiman edustajat eivät yhteensattumien vuoksi pääse esittelemään hanketta ja sen YVA-selostusta lautakunnan kokoukseen.

Fennovoima on ilmoittanut jättävänsä ydinvoimalan rakentamista koskevan periaatepäätöshakemuksensa valtioneuvostolle tammi-kuussa 2009. Mikäli valtioneuvoston päätös asiassa on hakijalle myönteinen, hanke käsitellään eduskunnassa, ilmeisesti vuonna 2010. Mahdollisen ydinvoimalan sijoituspaikka voi ratketa vasta tämän jälkeen.

Ympäristövaikutusten arviointiselostus esitellään pääpiirteissään kokouksessa ja lausunnossa keskitytään Pyhäjoen Hanhikiven vaihtoehtoon liittyviin vaikutuksiin.

Suunnitellun laitosalueen etäisyys Ylivieskan keskustaan on noin 50

km, kaupungin rajalle noin 40 km.

Esityslistan laatimisen jälkeen on käynyt ilmi, että Fingrid Oyj:n mukaan (Fennovoiman Pyhäjoen laitospaikan kantaverkon 400 kV ja 110 kV lähiliityntä. Selvitys maakuntakaavoitusta varten 30.10.2008) rakennettaessa ydinvoimalaitos Pyhäjoelle, se vaatii johtoverkon liityntäyhteyden Nivalan seudulle. Liityntä kulkisi todennäköisesti Ylivieskan kautta. Maakuntakaavan muutokseen on ilmeisesti tulos- sa tätä yhteystarvetta kuvaava merkintä.

TEKNINEN JOHTAJA: Teknisten palveluiden lautakunta rajaa lausuntonsa koskemaan Fennovoiman hankkeesta lähinnä Pyhäjoen (Hanhikiven) mahdollista valintaa laitoksen sijoituspaikaksi sekä sen vaikutuksia erityisesti Ylivieskan kannalta.

Arviontiselostus on sinänsä laaja ja monipuolinen sekä esitystavaltaan havainnollinen. Hankkeen kireä aikataulu näkyy kuitenkin etenkin luonnonarvoja ja merialueen tilaa koskevien inventointitietojen puutteina. Tällöin seurauksena on, että myös vaikutusten arvioinnin luotettavuus kyseenalaistuu. Ylivieskan kaupungin kokemusten perusteella viranomaiset edellyttävät tarkempia lähtötietoja sellaisissa- kin, esimerkiksi oleellisesti vaikutuksiltaan vähäisemmissä maan- käyttöhankkeissa, jotka eivät ole varsinaisen hankekohtaisen ympä- ristövaikutusten arviointimenettelyn piirissä. Hankkeen taloudellinen mittavuus ei saa olla syy eikä peruste ympäristövaikutusten arviointimenettelyn keventämiselle. Lautakunta jättää kuitenkin näiden se- lostuksessa olevien puutteiden tarkemman kommentoinnin alueelli- sille asiantuntijaviranomaisille.

Pohjois-Pohjanmaan liitto on omassa lausunnossaan (maakuntahal- litus 8.12.2008) ottanut kantaa laitoksen vaikutuksiin sähköverkkoon yhdessä suunnitteilla olevien tuulivoimalahankkeiden kanssa. Val- tioneuvoston asetuksessa ympäristövaikutusten arviointimenettelys- tä (713/2006) on luettelo hankkeista, joihin sovelletaan ympäristö- vaikutusten arviointimenettelyä. Hankeluetelossa on mainittu erik- seen vähintään 220 kilovoltin maanpäälliset voimajohdot, joiden pi- tuus on vähintään 15 kilometriä (6 §, kohta 8c). Fingrid Oyj:n teke- mässä selvityksessä todetaan, että Pyhäjoelle sijoitettava ydinvoi- malaitos saattaa edellyttää kantaverkkoon tapahtuvan lähiliitynnän (20 km) lisäksi uuden voimajohtoyhteyden Nivalan suuntaan (70 km). Yksi laitossyksikkö vaatisi yhden 400 kV:n johdon ja kaksi yksik- köä kaksi 400 kV:n johtoa. Edelleen hankkeella on yhdessä useiden Perämeren tuulivoimalahankkeiden kanssa kokonaisvaikutus kanta- verkon mitoituksen kasvattamistarpeeseen. Lautakunta ei pidä oi- keana ympäristövaikutusten arviointitapana, että yhdestä arvioita- vasta hankkeesta (ydinvoimala) on seurauksena uusia hankkeita (400 kV:n johdot), joiden ympäristövaikutukset arvioitaisiin erikseen. Tällöin ensimmäinen hanke rajaisi merkittävästi tulevien hankkei- den, sähkölinjojen sijoitusvaihtoehtoja. Lautakunnan mielestä ydin-

voimalan ympäristövaikutusten arvioinnissa on esitettävä selkeästi myös mahdolliset tulevat 400 kV:n linjavaihtoehdot. Näin on menettävä, vaikka yhteystarpeet osoitettaisiinkin maakuntakaavaa muuttaessa. Ylivieskalla on muussa tapauksessa rajalliset vaikutusmahdollisuudet siihen, kuinka linjat tulisivat sijoittumaan Kalajokilaaksossa, esimerkiksi suhteessa jokilaakson valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisemaan. Liityntälinjojen rakentamistarpeen vuoksi myös todella suuri joukko hankkeen tosiasiallisia osallisia jää arviointimenettelyn ulkopuolelle tai heidän vaikutusmahdollisuutensa myöhemmin arvioitavien linjahankkeiden suhteen supistuu.

Etenkin voimalaitoksen rakentamisvaiheen taloudelliset vaikutukset ovat mittavat, myönteiset ja alueellisesti laajat ulottuen Ylivieskaan saakka.

Ylivieskan kaupunki on alueellisen pelastuslaitoksen, Jokilaaksojen Pelastuslaitoksen, isäntäkunta. Laitoksen toiminta-alueeseen kuuluvat sekä Pyhäjoen kunta että Raahen kaupunki. Ydinvoimalan rakentaminen vaikuttanee myös pelastuslaitoksen toiminta-alueen riskiluokituksiin ja sitä kautta pelastuslaitoksen toimintaan. Pelastuslaitoksen edustajat ovatkin olleet mukana hankkeen työryhmissä. Muuta edustusta Ylivieskalla ei ole niissä ollut. Arviointiselostuksen perusteella on vaikea päätellä, mitä seurausvaikutuksia ydinvoimalan rakentamisesta olisi pelastuslaitokselle sekä sitä kautta sen toiminnasta taloudellisesti vastuussa oleville jäsenkunnille.

Lautakunnalla ei ole muuta huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Teknisten palveluiden lautakunta: Hyväksyttiin.

Otteen oikeaksi todistaa Ylivieskassa 19.12.2008

Pöytäkirjanpitäjä

Päivi Tuomaala